

อิทธิพลของครอบครัวและสภาวะสุขภาพจิตในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ของนิสิต
ทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Influence of Family and Mental Health Affecting on Motivation 1st year
Dental Student's to Study at Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Miss Ploypapat Watcharakornpisut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อิทธิพลของครอบครัวและสภาวะสุขภาพจิตในการเลือก
ศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ของนิสิตทันตแพทย์ชั้น
ปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

นางสาวพลอยปภัส วัชรกรพิศุทธิ์

สาขาวิชา

สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ภูษงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะแพทยศาสตร์

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพงศ์ วัชรสินธุ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ณภัทรวรรต บัวทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ภูษงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทันตแพทย์สมศักดิ์ ไมตรีรัตนกุล)

พลอยปภัส วัชรกรพิศุทธิ์ : อิทธิพลของครอบครัวและสภาวะสุขภาพจิตในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Influence of Family and Mental Health Affecting on Motivation 1st year Dental Student's to Study at Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. นพ.ภูษงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์, 62 หน้า.

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาอิทธิพลจากครอบครัว ภาวะสุขภาพจิต และสภาวะความเครียดในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการวิจัย : การศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

สถานที่ศึกษา : คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างและวิธีการศึกษา : เก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 88 คน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 ถึงเดือนธันวาคม 2559 โดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 1) เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั่วไป 2) เป็นแบบประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิต ที่สร้างและพัฒนาโดยกรมสุขภาพจิต 3) เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ฉบับภาษาไทย 4) แบบประเมินระดับความเครียดสวนปรุง (Suanprung Stress Test 20 , SPST) โดยใช้ Univariate Analysis ได้แก่ Independent Sample t-test, One Way ANOVA เพื่อหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับสภาวะสุขภาพจิต และอิทธิพลของครอบครัวในการเลือกศึกษาต่อ

ผลการศึกษา : กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อยละ 56.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 18 -19 ปี, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลาง , ร้อยละ 44.8 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับสูง และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 9.2 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับต่ำ , กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.1 มีระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง , กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.9 จะมีระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาอยู่ในระดับสูง , กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.3 มีสภาวะความเครียดอยู่ในระดับต่ำ , กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.6 มีสภาวะความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง , กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.5 มีสภาวะความเครียดอยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 8.6 มีสภาวะความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง

สรุป : การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อของนิสิตคณะทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 ในครั้งนี้มีความแตกต่างกับเลือกศึกษาต่อในคณะอื่นๆ การทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนในการดูแลสุขภาพจิตของนิสิต และให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา สุขภาพจิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5874257330 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS: INFLUENCE OF FAMILY / MENTAL HEALTH / 1ST YEAR DENTAL STUDENTS

PLOYPAPAT WATCHARAKORNPISUT: Influence of Family and Mental Health Affecting on Motivation 1st year Dental Student's to Study at Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University.

ADVISOR: ASST. PROF.PUCHONG LAURUJISAWAT, M.D., 62 pp.

Objective: To study influences of family, mental health and strain on academic development of first-year dental students in the Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University.

Research design: a cross-sectional descriptive study

Location: Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University.

Method: a cross-sectional descriptive study was conducted on the 88 first-year dental students of the Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University in October 2016 to December 2016. The self-administered questionnaires consisted of socio-demographic data, mental health indicator test developed by Department of Medical Health, Thailand, family influence scale and Suanprung stress test 20 by using Univariate Analysis, including Independent Sample t-test and One Way ANOVA for finding of factors that related to mental health and family influence on academic development of students.

Results: 18-19 year olds of students (56.8%) were female. Mental Health was found to be 46% in moderate level, 44.8% in high and 9.2% in mild level. Family influence on academic development of students was found to be 76.1% in moderate and 23.9% in high level. Students' strain was found to be 10.3% in mild level, 46.6% in moderate and 34.5% in high and 8.6% in severe level.

Conclusion: Study of factors that related to academic development of first-year dental students in the Faculty of Dentistry was different from other faculties. Finding of these factors could be considered for the way to treat students' mental health with appropriate assistance.

Department: Psychiatry

Field of Study: Mental Health

Academic Year: 2016

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ภูซงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ ข้อคิดตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณอย่างสูงในโอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ณภัทรวรรต บัวทอง ที่ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ทันตแพทย์สมศักดิ์ ไมตรีรัตนกุล ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบจากภายนอกวิทยาลัย ที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ถ่ายทอดความรู้อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และรวมถึงเจ้าหน้าที่ธุรการทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในการศึกษามาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย (Background & Rationale).....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives).....	2
สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	2
คำถามของการวิจัย (Research Questions).....	2
ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption).....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework).....	3
คำสำคัญ (Key word).....	4
ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitation).....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย (Expected Benefits and Applications).....	5
บทที่ 2.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literatures).....	7
ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	10
บทที่ 3.....	13
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13

ประชากรและตัวอย่าง	13
เกณฑ์คัดเข้า.....	13
เกณฑ์คัดออก	13
ขนาดตัวอย่าง	13
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	14
การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection).....	17
การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis).....	17
บทที่ 4.....	18
ผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	19
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อ ในคณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	23
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต่างของคะแนนระดับความคิดเห็นเรื่องอิทธิพลของผู้ปกครองที่มี ผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	25
บทที่ 5	41
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	41
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผลการวิจัย	43
ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย	47
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	47
รายการอ้างอิง.....	48
ภาคผนวก	50
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	62

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง.....	19
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับสุขภาพจิตของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23
ตารางที่ 4	สภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	24
ตารางที่ 5	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test	26
ตารางที่ 6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	27
ตารางที่ 7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	28
ตารางที่ 8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	28
ตารางที่ 9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	29
ตารางที่ 10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับประเภทของโรงเรียนโดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	29
ตารางที่ 11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับเกรดเฉลี่ย ม.ปลายโดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	30
ตารางที่ 12	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test	31

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพล ครอบครัวกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	32
ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพล ครอบครัวกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	33
ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพล ครอบครัวกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	33
ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพล ครอบครัวกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	34
ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพล ครอบครัวกับประเภทของโรงเรียนโดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	34
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพล ครอบครัวกับเกรดเฉลี่ย ม.ปลายโดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	35
ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ สถิติ t-test	36
ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะ ความเครียดกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA	37
ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของมารดา โดย ใช้สถิติ t - test.....	38
ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะ ความเครียดกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	38
ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะ ความเครียดกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	39
ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะ ความเครียดกับประเภทของโรงเรียนโดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	39
ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะ ความเครียดกับเกรดเฉลี่ยม.ปลายโดยใช้สถิติ One way ANOVA.....	40

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรสภาวะสุขภาพจิต อิทธิพลของครอบครัว สภาวะความเครียด โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficiency).....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย (Background & Rationale)

การศึกษาในทุกระดับมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในหลากหลายด้าน⁽¹⁾ แต่การเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญค่อนข้างมากเพราะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านที่จะนำพาแต่ละคนไปสู่เป้าหมายด้านการประกอบอาชีพในอนาคต⁽²⁾ โดยเฉพาะวิชาชีพเฉพาะด้านอย่างแพทย์ วิศวกรรมพยาบาล เป็นต้น

ขณะที่อิทธิพลในการเลือกคณะที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและประกอบอาชีพในอนาคตของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน⁽³⁾ โดยนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มที่เลือกศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์นั้น ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกัน บางกลุ่มได้รับอิทธิพลมาจากสมาชิกในครอบครัวที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงในวงการแพทย์⁽⁴⁾ บางกลุ่มเลือกศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์ อย่างคณะทันตแพทยศาสตร์ เพราะเป็นความคาดหวังของสมาชิกในครอบครัว โดยกลุ่มที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองสูง จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองต่ำ⁽⁵⁾ อีกทั้งบางกลุ่มได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยแวดล้อมอื่น ไม่ว่าจะเป็นความฝันที่จะเป็นแพทย์เพื่อช่วยเหลือผู้คนที่ป่วยไข้⁽⁶⁾ บางส่วนมีแรงบันดาลใจมาจากการป่วยไข้ของสมาชิกในครอบครัว (โดยอาจจะมีสมาชิกครอบครัวประกอบอาชีพอยู่หรือไม่อยู่ในวงการแพทย์) รวมไปถึงความต้องการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวจากการประกอบอาชีพแพทย์⁽⁷⁾ นอกจากนี้การเลือกศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์อาจจะมีมาจากปัจจัยภายนอกอื่น⁽⁸⁾ เช่น แรงบันดาลใจมาจากการอ่านหนังสือ/ ดูโทรทัศน์/ ชมภาพยนตร์/ การแลกเปลี่ยนทัศนคติกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการแพทย์

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสถานการณ์ข้างต้น ควบคู่กับการศึกษาเกี่ยวอิทธิพลทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกของแต่ละบุคคล จึงอาจกล่าวได้ว่า อิทธิพลของการเลือกศึกษาต่อในคณะและสถาบันอุดมศึกษาที่มีการแข่งขันที่สูงมากนั้น อาจได้รับอิทธิพลมาจาก (1) ปัจจัยภายในของบุคคลอย่างความสนใจและแรงบันดาลใจส่วนตัว^(6, 8) และ (2) ปัจจัยภายนอก^(6, 7) อย่างความคาดหวังของสมาชิกในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นการศึกษาที่บ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในวงการแพทย์/ การสืบทอดกิจการของครอบครัวที่มีธุรกิจบริการด้านการแพทย์ รวมถึงความคาดหวังให้บุตรประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงและมีรายได้สูงเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น นอกจากนี้บางรายได้รับอิทธิพลมาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก⁽⁸⁾ กล่าวคือ ผู้เรียนมีความต้องการศึกษาต่อ

ด้านการแพทย์ด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับความคาดหวังของผู้ปกครอง/ครอบครัว ทำให้ในกรณีนี้สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับทั้งบุตรและผู้ปกครอง/ครอบครัวได้อย่างลงตัว อย่างไรก็ตาม หากเป็นกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอกในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็อาจจะก่อให้เกิดหลายปัญหาตามมา เช่น ความเครียด ระดับความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ในระยะยาว เป็นต้น

จากเหตุผลและข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของครอบครัว โดยเฉพาะอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ทราบว่าอิทธิพลครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างไร รวมถึงศึกษาความแตกต่างเกี่ยวกับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตทันตแพทย์ที่มาจากภูมิภาคที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และกลุ่มที่มีภูมิลำเนาจากต่างจังหวัด นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความสนใจศึกษาถึงสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลจากครอบครัวในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาสภาวะความเครียดของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

ไม่มี

คำถามของการวิจัย (Research Questions)

1. อิทธิพลครอบครัวของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร
2. สภาวะสุขภาพจิตของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร
3. ความเครียดของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption)

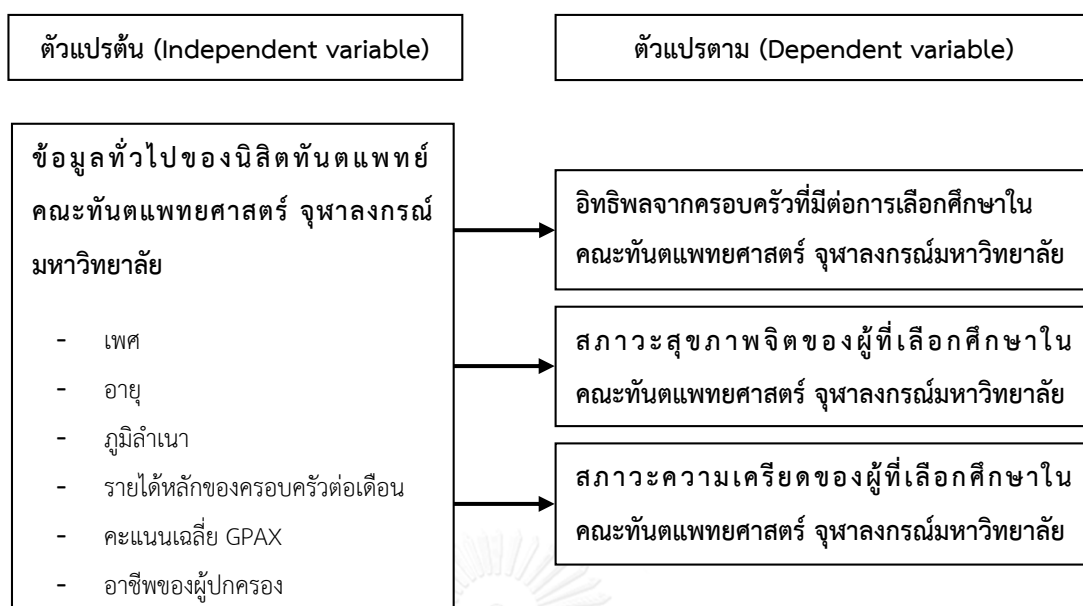
การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการอ้างอิงมาจากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งครอบคลุมปัจจัยหลัก 5 ด้าน ที่อาจารย์ชลาชัย แต่ศิลปสาธิต อาจารย์แพทย์หญิงศิริลักษณ์ ศุภปีติพร และอาจารย์ณภัควรรต บัวทอง⁽⁹⁾ ที่ได้พัฒนาเครื่องชี้วัดเรื่องนี้จากทฤษฎีของ Fouad Et al., (2010) เป็นฉบับภาษาไทย

โดยตัวแปรต้นของการศึกษานี้ คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (คือ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา รายได้หลักของครอบครัวต่อเดือน คะแนนเฉลี่ย GPAX อาชีพของผู้ปกครอง

ขณะที่ตัวแปรตามของการศึกษานี้แบ่งเป็น (1) อิทธิพลจากครอบครัวที่มีต่อการเลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การกระตุ้นด้านอารมณ์ (Emotional Supports) ความคาดหวังของครอบครัว (Family Expectation) การสนับสนุนทางการเงิน (Financial Support) การสนับสนุนด้านข้อมูล (Information Support) และ การเป็นตัวอย่าง (Role Model) และ (2) สภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมสภาวะสุขภาพจิตด้านจิตใจและด้านร่างกาย นอกจากนี้ ตัวแปรตามยังรวมถึง (3) สภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ สภาวะความเครียดด้านอารมณ์ ความเครียดด้านอารมณ์ด้านร่างกาย และความเครียดด้านอารมณ์ด้านพุทธิปัญญา

คำสำคัญ (Key word)

- อิทธิพลจากครอบครัว
- สภาวะสุขภาพจิต
- นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1

อิทธิพลจากครอบครัว หมายถึง อิทธิพลจากครอบครัว โดยเฉพาะอิทธิพลผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอิทธิพลของผู้ปกครองในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็นอิทธิพลที่เป็นผลมาจากการกระตุ้นด้านอารมณ์ ความคาดหวังของครอบครัว การสนับสนุนทางการเงิน การสนับสนุนด้านข้อมูล และการเป็นตัวอย่าง

สภาวะสุขภาพจิต หมายถึง สภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครอบคลุมสภาวะสุขภาพจิตทางด้านจิตใจและด้านร่างกาย

นิสิตทันตแพทย์ในการศึกษานี้ หมายถึง นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีสถานภาพความเป็นนิสิตที่อยู่ในปีการศึกษา 2558

ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitation)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเฉพาะนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดที่ไม่อาจกระจายผลไปสู่กลุ่มประชากรอื่นได้ และผลวิจัยที่ได้จากการเก็บในช่วงเวลาเดียวกันนั้น อาจไม่สามารถระบุถึงสาเหตุที่แท้จริงได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย (Expected Benefits and Applications)

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของผู้ปกครองในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาแนวทางส่งเสริมการเลือกศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์ เพื่อสร้างความบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของครอบครัวและสภาวะสุขภาพจิตในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยได้กำหนดหัวข้อที่ศึกษา ดังนี้

- ตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literatures)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการเมอร์เรย์

จากการศึกษาของทศนีย์ ชาตไทย⁽¹⁾ ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการของบุคคลบางครั้งเกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคลและบางครั้งเกิดจากแรงกระตุ้นภายนอก จึงได้มีการนำทฤษฎีของเมอร์เรย์มาทดสอบ เนื่องจากแนวคิดของเมอร์เรย์นั้นเห็นว่า มนุษย์สร้างความต้องการขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไรบางอย่าง เช่น ความรู้สึกพึงพอใจ ความรู้สึกเอาชนะ ซึ่งความต้องการนั้นเกิดขึ้นทั้งจากแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล อย่างภาวะร่างกายและจิตใจ และแรงกระตุ้นภายนอก อย่างภาวะสังคมรอบข้าง เป็นต้น โดยทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยแสดงออกทางความก้าวร้าว (Needs for Aggression) เป็นความต้องการเอาชนะผู้อื่น ด้วยการแสดงหรือพูดจาที่รุนแรง
2. ความต้องการที่จะเอาชนะฝ่าฝืนอุปสรรคต่างๆ (Needs for Counteraction) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือความล้มเหลว ด้วยการสร้างความพยายามให้มากขึ้น เช่น การทำอะไรบางอย่างให้สำเร็จเพื่อลบค่าลบประมาทของผู้อื่น เป็นต้น
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Needs for Abasement) เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ยอมรับผิด เช่น การอดอาหารอดน้ำเพื่อลงโทษตัวเอง เป็นต้น
4. ความต้องการป้องกันตนเอง (Needs for Defense) เป็นความต้องการที่จะปกป้องตัวเองจากสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ อย่างคำติเตียน คำวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น
5. ความต้องการเป็นอิสระ (Needs for Autonomy) เป็นความต้องการที่จะเป็นอิสระจากสิ่งที่กีดกัน เช่น การสอบเข้าเรียนต่อในคณะนี้จะได้พ้นจากความกดดันทั้งที่มาจากปัจจัยภายในและภายนอก เป็นต้น
6. ความต้องการความสำเร็จ (Needs for Achievement) เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า เพศชายมีระดับความต้องการความสำเร็จสูงกว่าเพศหญิง
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับคนอื่น (Needs for Affiliation) เป็นความต้องการให้ผู้อื่นรักใคร่ หรือความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่น
8. ความต้องการความสนุกสนาน (Needs for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงความสนุกสนาน เพื่อลดภาวะตึงเครียด
9. ความต้องการแยกตนออกจากผู้อื่น (Needs for Rejection) เป็นความต้องการหรือความปรารถนาที่จะไม่รู้สึกยินดียินร้ายกับผู้อื่น

10. ความต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น (Needs for Succorance) เป็นความต้องการได้รับความช่วยเหลือและการดูแลจากผู้อื่น

11. ความต้องการให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (Needs for Nururance) เป็นความต้องการมีส่วนร่วมที่จะช่วยเหลือผู้คนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากภัยอันตรายต่างๆ

12. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่น (Needs for Exhibition) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นได้เห็นได้ยินเรื่องราวของตนเอง เช่น การเล่าความสำเร็จของตนเอง เพื่อให้คนอื่นเกิดความประทับใจในตนเอง เป็นต้น

13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Needs for Dominance) เป็นความต้องการที่ทำให้บุคคลอื่นรู้สึกว่าคุณมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อื่นว่า (Needs for Deference) เป็นความต้องการเป็นที่ยอมรับ ชื่นชมยินดี พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือด้วยความเต็มใจจากผู้อื่น

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (Needs for Avoidance of Inferiority) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากสถานการณ์ไม่พึงประสงค์ เช่น ความอับอาย การดูถูก เป็นต้น

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงอันตราย (Needs for Avoidance Harm) เป็นความต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดไม่ว่าจะเป็นทางกายและทางใจ

17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิหรือลงโทษ (Needs for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Needs for Orderliness) เป็นความต้องการที่จะจัดสิ่งของต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบ เช่น การจัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบ เป็นต้น

19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง (Needs for Inviolacy) เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนเอง เช่น อาจจะถูกแทงเพื่อปกป้องสิ่งไม่ถูกต้อง เป็นต้น

20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากผู้อื่น (Needs for Contrariness) เป็นความต้องการที่จะทำให้ตนเองไม่เหมือนผู้อื่น อาจจะใช้การพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพบางอย่าง

ทฤษฎีของเดวิด ซีแมคเคลแลน (David McClelland's Learned Needs Theory)

นอกจากทฤษฎีมาสโลว์แล้ว เดวิด ซีแมคเคลแลน⁽¹⁰⁾ ก็ได้มีการศึกษาและชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบของทฤษฎีความต้องการประสพความสำเร็จที่โดยมากได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและประสบการณ์ โดยแต่ละคนจะมีความต้องการเหมือนกันแต่ระดับของความต้องการมากน้อยแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น (1) ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) การกระทำสิ่งต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นกลุ่มคนที่ต้องการความสำเร็จเช่นนี้ชื่นชอบการแข่งขัน ชอบความท้าทาย ชอบวางแผนและมีความรับผิดชอบสูง (2) ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นกลุ่มคนที่ต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นผู้นำในการตัดสินใจ ต้องการอำนาจที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (3) ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation) เป็นกลุ่มคนที่ต้องการการยอมรับ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น เป็นต้น

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ

Whiston & Keller⁽¹¹⁾ จากการศึกษาอิทธิพลของครอบครัวของที่มาในการพัฒนาเกี่ยวกับทางด้านอาชีพ พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางด้าน การเลือกประกอบอาชีพ ของบุคคลในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร และการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนทางด้านอารมณ์

Loucks et al.⁽¹²⁾ จากการศึกษาครั้งนี้เพศของนักศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องสุขภาพจิต และบุคลิกภาพของนักเรียนแพทย์ พบว่า นิสิตแพทย์ที่เป็นผู้หญิงจะมีความต้องการประสบความสำเร็จมากกว่า นิสิตแพทย์ที่เป็นผู้ชาย

Gussman.⁽¹³⁾ จากการศึกษาในโรงเรียนสอนวิชาชีพพยาบาล พบว่า การเลือกศึกษาต่อใน คณะแพทยศาสตร์ช่วยเพิ่มระดับความอดทนและการดูแลเอาใจใส่ ความรู้ทางการแพทย์ ความทำ ทายส่วนบุคคล และการยกระดับสถานภาพทางสังคม

McManus et al.⁽¹⁴⁾ จากการศึกษาในเรื่องของแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อคณะ แพทยศาสตร์มีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่สนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เลือกที่จะ ประกอบอาชีพแพทย์ในสหราชอาณาจักร ได้แก่ การได้ช่วยเหลือผู้อื่น การได้รับความเคารพนับถือ การประกอบอาชีพที่มีความสำคัญในสังคม และความต้องการเป็นนักวิทยาศาสตร์

Crossley & Mubarik.⁽¹⁵⁾ จากการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ใน เรื่องของแรงจูงใจในการเรื่องอาชีพ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อคณะแพทยศาสตร์และ คณะทันตแพทยศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์มีความแตกต่างกันใน 6 มุมมอง ได้แก่ สถานภาพ ทางสังคม และความมั่นคงด้านรายได้ ความสำคัญของอาชีพ โอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้ช่วยเหลือ และทำงานกับผู้คน การได้ฝึกทักษะการปฏิสัมพันธ์ และความสนใจในเรื่อง วิทยาศาสตร์

Paa & McWhirter.⁽¹⁶⁾ จากการศึกษาอิทธิพลของนักเรียนมัธยมปลายในการพัฒนาในด้าน การเลือกอาชีพ พบว่า สมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลหลายอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของบุคคล

Blalock JA.⁽¹⁷⁾ จากการศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ของความคิดในเรื่องของการหลีกเลี่ยงปัญหา การจัดการความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้าในนักศึกษาแพทย์ พบว่า บุคคลต้องเผชิญกับภาวะความเครียด ความวิตกกังวล หรือปัญหาต่างๆ และใช้กลวิธีในการจัดการปัญหาไม่เหมาะสม เช่น แบบหลีกเลี่ยงปัญหาอันประกอบด้วยการใช้วิธีปฏิเสธปัญหา การไม่แสดงพฤติกรรม การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว หรือการตำหนิตนเองเป็นประจำจะนำไปสู่การภาวะซึมเศร้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า และอังศินันท์ อินทรกำแหง⁽⁵⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า กลุ่มที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองสูง จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองต่ำ โดยอาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะในด้านภาพรวม ด้านสภาพจิตใจ และด้านการเตรียมตัวสอบ

อัปสร บุษผา⁽¹⁸⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาซึ่งมีความสัมพันธ์กับรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยรายเดือน และยังพบว่า การเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครอง โดยอาจกล่าวในอีกนัยหนึ่งได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อบุตรในการเลือกศึกษา/เลือกประกอบอาชีพ

ไพรัช วงศ์ศรีตระกูล⁽¹⁹⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางการศึกษาที่มีผลต่อความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดความเครียด คือ เกรดเฉลี่ยสะสม สภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านการเรียน การสอน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม

พจน์ สะเพียรชัย⁽²⁰⁾ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษากับการพัฒนาเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกศึกษาต่อในการศึกษาระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเรื่องค่านิยมในปริญญาบัตรและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการมีหรือไม่มีงานทำหลังจากที่สำเร็จการศึกษา

รัชนิวรรณ สีนะวัฒน์⁽²¹⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในวิชาชีพเฉพาะด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เลือกศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านบุคลากรที่ปัจจุบันจำนวนบุคลากรด้านการแพทย์มีจำนวนไม่เพียงพอ รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยเรื่องด้านสถาบันการศึกษา ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และอิทธิพลที่เกิดจากการจูงใจจากบุคคลและสื่อประชาสัมพันธ์

ศวิตา ศรีชัยโรจน์⁽⁴⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ความมีชื่อเสียงและการเป็นที่ยอมรับของหลักสูตรและสถาบันการศึกษามีความสำคัญอย่างมากในการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รองลงมา คือ ความได้เปรียบในการสมัครงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ขณะที่เมื่อพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายในหลักสูตรที่เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากเรื่องค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าเมื่อทำการเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นที่มีการเปิดสอนในหลักสูตรเดียวกัน ซึ่งสะท้อนว่า ความสามารถในการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อของผู้ปกครองมีผลต่อบุตรในการเลือกศึกษาต่อ/เลือกประกอบอาชีพ

วรรษมา คุณาติศร และจารุรินทร์ ปิตานุกงศ์⁽²²⁾ ศึกษาเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการศึกษา พบว่า เพศ ชั้นปี และภูมิลำเนาของนักศึกษาแพทย์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสของการมีปัญหาสุขภาพจิต โดยนักศึกษาแพทย์เพศหญิงมีโอกาสมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักศึกษาแพทย์เพศชายที่ระดับ 1.73 เท่า ส่วนนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 มีโอกาสมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 ที่ระดับ 3.56 เท่า และนักศึกษาแพทย์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมีโอกาสมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักศึกษาแพทย์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองที่ระดับ 2.01 เท่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ ช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง (Cross-Sectional Descriptive Study) โดยการศึกษาครั้งนี้จะดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างช่วงเดือนตุลาคม 2559 – เดือนธันวาคม 2559

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งหมด

ประชากรตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงที่ทำการเก็บข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงที่ทำการเก็บข้อมูล ทุกรายที่เข้ากับเกณฑ์การคัดเลือกจนครบจำนวนที่คำนวณไว้

เกณฑ์คัดเข้า

- นิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพความเป็นนิสิตอยู่ในปีการศึกษา 2558 เป็นนิสิตแพทย์ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์คัดออก

- ไม่ได้เป็นนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพความเป็นนิสิตอยู่ในปีการศึกษา 2558 เป็นนิสิตทันตแพทย์ที่ไม่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

ขนาดตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 \text{ขนาดตัวอย่างคำนวณโดยสูตร} \quad n &= \frac{(Z_{\alpha/2})^2 p(1-p)}{D^2} \\
 &= \frac{(1.96)^2 p(1-p)}{(0.09)^2} \\
 &= \frac{(1.96)^2 0.275(1-0.275)}{(0.09)^2}
 \end{aligned}$$

$$= \frac{(1.96)^2 (0.199375)}{(0.09)^2} = 94.55 = 95 \text{ คน}$$

โดยที่

n คือ ขนาดตัวอย่าง

$Z_{\alpha/2}$ คือ ค่าปกติมาตรฐานของค่าความคลาดเคลื่อนชนิดที่ 1 ของระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 มีค่าเท่ากับ 1.96

p คือ ระดับความถี่ของการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครอง เท่ากับร้อยละ 27.5⁽²³⁾ (แทนอิทธิพลของผู้ปกครองต่อการเลือกศึกษาต่อคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

D คือ ค่าความคลาดเคลื่อน (Acceptable error)

จากการคำนวณขนาดตัวอย่างได้เท่ากับ 95 คน และเพื่อป้องกันความผิดพลาดจากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงทำการเพิ่มขนาดตัวอย่างร้อยละ 10 ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประมาณ 105 คน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนิสิตทันตแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวน 100 คน ผู้วิจัยจึงพิจารณาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คนในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั่วไป มีทั้งหมด 26 ข้อ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวิจัยและเอกสารจากการจัดอบรมต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา เกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนพี่น้องในครอบครัว รายได้หลักของครอบครัวต่อเดือน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิต ที่สร้างและพัฒนาโดยกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 66 ข้อ โดยมีคะแนนเต็มทั้งหมด 198 คะแนน

สำหรับแบบประเมินนี้เป็นการศึกษาความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยกรมสุขภาพจิตได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสุขภาพจิต เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหาที่ต้องการประเมิน จำนวน 10 ครั้ง และการศึกษาความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ศึกษาความตรงตามโครงสร้างโดยการวิเคราะห์ปัจจัย (factor analysis) และพิจารณาลดข้อคำถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า factor loading ตั้งแต่ 0.40) ขึ้นไป (ยกเว้นข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่าเป็นต้องมีข้อนี้ ค่า factor loading อาจต่ำกว่า 0.40) โดยทำการศึกษาความตรงเชิงโครงสร้างถึง 2 ครั้งในการศึกษานี้ โดยลดข้อคำถามจาก 157 ข้อเหลือเพียง 85 ข้อ ในครั้งที่ 1 และจาก 85 ข้อ เหลือเพียง 66 ข้อ ในครั้งที่ 2 และมีความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยมีค่า cronbach's alpha coefficient จำแนกตามองค์ประกอบหลักดังนี้

1. สภาพจิตใจ 0.86
2. สมรรถภาพของจิตใจ 0.83
3. คุณภาพของจิตใจ 0.77
4. ปัจจัยสนับสนุน 0.80

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (TMHI – 66) มีการให้คะแนนแบบประเมิน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ 1,2,3,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,24,25,32,33,34,35,36,41,42,43,44,45,46,47,50,51,52,53,54,55,56,57,58,59,60,61,62,63

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่เลย	=	0	คะแนน
เล็กน้อย	=	1	คะแนน
มาก	=	2	คะแนน
มากที่สุด	=	3	คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ 4,5,6,7,8,9,10,26,27,28,29,30,31,37,38,39,65,66

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่เลย	=	3	คะแนน
เล็กน้อย	=	2	คะแนน
มาก	=	1	คะแนน
มากที่สุด	=	0	คะแนน

การแปลผลการประเมิน

คะแนน 143-198 คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (Good)

คะแนน 122-142 คะแนน หมายถึง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (Fair)

คะแนน 121 คะแนนหรือน้อยกว่า หมายถึง มีความสุขน้อยกว่าคนทั่วไป (Poor)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ฉบับภาษาไทย ซึ่งแปลมาจากแบบวัด family influence scale (FIS) โดย Fouad และคณะ ที่สร้างขึ้น เพื่อประเมินแนวโน้มของอิทธิพลครอบครัวที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพในประชาชนทั่วไปใน 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การสนับสนุนเรื่องการให้ข้อมูล การสนับสนุนเรื่องการให้ข้อมูล การสนับสนุนด้านการเงิน ความคาดหวังของครอบครัว และค่านิยม/ความเชื่อ ผู้พัฒนาเครื่องมือ FIS

ได้ทำการศึกษาเครื่องมือโดยใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านเชื้อชาติ และวัฒนธรรมพบว่า FIS มีค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Cronbach's alpha coefficient) ในแต่ละองค์ประกอบคือ 0.89, 0.82, 0.82 และ 0.75 ตามลำดับ ทั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ขออนุญาตแบบสอบถามฉบับแปลภาษาไทย จากผู้แปลเป็นฉบับภาษาไทยเรียบร้อยแล้ว โดยฉบับภาษาไทยได้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีค่าความเที่ยง (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.798 เกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัด เป็น likert scale 5 ระดับ คือ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
คะแนน 3 หมายถึง รู้สึกเฉยๆ	คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย
คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

การแปลผลการประเมิน

คะแนน 67 คะแนนลงมา	แสดงถึง	อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพต่ำ
คะแนน 68 ถึง 83 คะแนน	แสดงถึง	อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 84 คะแนน	แสดงถึง	อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพสูง

ส่วนที่ 4 แบบประเมินระดับความเครียดสวนปรุง (Suanprung Stress Test 20 , SPST)

ที่สร้างและพัฒนาโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข แบบประเมินความเครียดสวนปรุงเป็นแบบประเมินมาตรฐาน เป็นแบบประเมินที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือโดยความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยเครื่องมือที่ใช้วัดค่าในกลุ่มตัวอย่าง 523 คน คือ ค่าความเครียดของกล้ามเนื้อ ซึ่งมีค่าความแม่นยำตรงตามสภาพมากกว่า 0.27 ตามค่าของความเครียดของกล้ามเนื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในช่วงความเชื่อมั่นที่ 95% (กรมสุขภาพจิต, 2559) แบบประเมินความเครียดสวนปรุงใช้เพื่อสำรวจความรู้สึกในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมาเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้นโดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

คะแนนความเครียด 1 คะแนน	หมายถึง	ไม่รู้สึกเครียด
คะแนนความเครียด 2 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเครียดเล็กน้อย
คะแนนความเครียด 3 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเครียดปานกลาง
คะแนนความเครียด 4 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเครียดมาก
คะแนนความเครียด 5 คะแนน	หมายถึง	รู้สึกเครียดมากที่สุด

การแปลผลการประเมิน

ระดับคะแนน 0-24	คือ	เครียดน้อย
ระดับคะแนน 25-42	คือ	เครียดปานกลาง
ระดับคะแนน 43-62	คือ	เครียดมาก

ระดับคะแนน 63 ขึ้นไป คือ เครียดรุนแรง

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ในช่วงวันและเวลาที่มีการเรียนการสอนโดยปกติ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของความรู้สึกที่แท้จริงที่เกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อใน คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยจะมีการชี้แจงรายละเอียดสำคัญและวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ อีกทั้งแจ้งกลุ่มตัวอย่างถึงสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษานี้ได้ทุกเมื่อไม่ว่าจะเป็นช่วงที่กำลังตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมการศึกษานี้หรือไม่ หรือขณะที่กำลังการตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมการศึกษานี้ทราบว่า ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับไม่เผยแพร่ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาเป็นผลการศึกษาในภาพรวมและไม่มีการแสดงข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการศึกษานี้
3. ผู้วิจัยจะแจ้งกับผู้ยินดีที่จะตอบแบบสอบถามของงานวิจัยครั้งนี้ โดยขอความกรุณาให้ตอบคำถามจากความรู้สึกที่แท้จริง ไม่ต้องกังวล ด้วยข้อมูลทุกอย่างของผู้เข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้เป็นความลับ
4. ผู้วิจัยจะรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 22 โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายผลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา โดยการใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ 2.1) Independent Sample t-test, One Way ANOVA ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับสภาวะสุขภาพจิต และอิทธิพลของครอบครัวในการเลือกศึกษาต่อคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. สถิติสหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสภาวะสุขภาพจิต อิทธิพลของครอบครัว และสภาวะความเครียด

บทที่ 4 ผลวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของครอบครัวและสภาวะสุขภาพจิตในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ของนิสิตทันตแพทย์ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 88 ชุด ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 ถึงเดือนธันวาคม 2559 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต่างของคะแนนระดับความคิดเห็นเรื่องอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของนิสิต (n = 88)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	38	43.2
หญิง	50	56.8
อายุ (ปี) (n=74)		
(Min=17 ปี , Max =25 ปี) (\bar{X} =18.53 ปี) ,(S.D. =1.11)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี	49	58.3
มากกว่า 19 ปี	35	41.7
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร	50	56.8
ต่างจังหวัด	38	43.2
สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	79	89.8
แยกกันอยู่	3	3.4
หย่าร้าง	3	3.4
อื่นๆ	3	3.4
อาชีพบิดา		
ไม่มีงานทำ	-	-
รับจ้าง	6	6.9
ธุรกิจส่วนตัว	36	41.4
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	18	20.7
พนักงานบริษัทเอกชน	21	24.1
เกษตรกร/ปศุสัตว์/ประมง	-	-
อื่นๆ	6	6.9

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของนิสิต (n = 88)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพมารดา		
แม่บ้าน	28	31.8
รับจ้าง	4	4.5
ธุรกิจส่วนตัว	23	26.1
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	19.3
พนักงานบริษัทเอกชน	12	13.6
เกษตรกร/ปศุสัตว์/ประมง	-	-
อื่นๆ	4	4.5
ผู้ดูแลท่านในปัจจุบัน		
บิดามารดา	86	97.8
ญาติ	1	1.1
อื่นๆ	1	1.1
รายได้หลักของครอบครัว(n=36)		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	15	41.7
50,0001-100,000 บาท	10	27.8
100,001 บาท ขึ้นไป	11	30.5
รายได้ (บาท/เดือน) (n =41)		
(Min=8000 บาท , Max =900,000 บาท) (\bar{X} =107,958.33 บาท) ,(S.D. =152814.19 บาท)		
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
รายได้เพียงพอและมีเหลือเก็บ	71	80.7
รายได้เพียงพอและไม่มีเหลือ	12	13.6
รายได้ไม่เพียงพอแต่ไม่มีหนี้สิน	1	1.1
รายได้ไม่เพียงพอและมีหนี้สิน	2	2.3
อื่นๆ	2	2.3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของนิสิต (n = 88)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพแพทย์ของสมาชิกในครอบครัว(n = 86)		
ไม่มี	68	79.1
มี	18	20.9
ท่านเป็นบุตรคนที่.....(n = 85)		
1	40	47.1
2	35	41.2
3	7	8.2
4	2	2.4
5	1	1.2
ในระดับมัธยมศึกษา ท่านสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประเภทใด (n = 87)		
โรงเรียนรัฐบาล	69	79.3
โรงเรียนเอกชน	8	9.2
โรงเรียนสาธิต	10	11.5
ท่านจบชั้นประถมศึกษาในพื้นที่ใด		
กรุงเทพฯ	34	38.64
ต่างจังหวัด	54	61.36
ท่านจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นศึกษาในพื้นที่ใด		
กรุงเทพฯ	57	64.8
ต่างจังหวัด	31	35.2
ท่านจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ใด		
กรุงเทพฯ	66	75.0
ต่างจังหวัด	22	25.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของนิสิต (n = 88)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX)		
(Min=3 , Max =4) (\bar{X} =3.75) ,(S.D. =0.25)		
ต่ำกว่า 3.25	4	4.7
3.26 – 3.50	13	15.1
3.51 – 3.75	16	18.6
สูงกว่า 3.75	53	61.6

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อยละ 56.8 ส่วนใหญ่อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี ร้อยละ 58.3 ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 56.8 และสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 79.3 โดยส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) ส่วนใหญ่อยู่ที่ 3.75 ร้อยละ 61.6 ขณะที่อาชีพของบิดาของนิสิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 41.4 พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 24.1 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 20.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อาชีพของมารดาไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 31.8 รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 26.1 เป็นต้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อใน คณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของนิสิต ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2 – ตารางที่ 10

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับสุขภาพจิตของนิสิตที่เลือกศึกษา ต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุขภาพจิต	จำนวน (n = 87)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	8	9.2
ระดับปานกลาง	40	46.0
ระดับสูง	39	44.8

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.8 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับสูง และร้อยละ 9.2 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับต่ำ ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อ การเลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อิทธิพลของผู้ปกครอง	จำนวน (n = 88)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	-	-
ระดับปานกลาง	67	76.1
ระดับสูง	21	23.9

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.1 มีระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการ เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.9 มีระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง ตามลำดับ

ตารางที่ 4 สภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเครียด	จำนวน (n = 58)	ร้อยละ
ระดับต่ำ	6	10.3
ระดับปานกลาง	27	46.6
ระดับสูง	20	34.5
ระดับรุนแรง	5	8.6

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.3 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.6 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.5 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 8.6 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับรุนแรงตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต่างของคะแนนระดับความคิดเห็นเรื่องอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) สภาวะสุขภาพจิต
- 2) อิทธิพลของครอบครัว
- 3) สภาวะความเครียด

ซึ่งมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 5 – 26

3.1 สภาวะสุขภาพจิต

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test

ปัจจัยส่วนบุคคล	สภาวะสุขภาพจิต				
	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>t</i>	<i>p – value</i>
เพศ					
ชาย	37	141.18	2.53	-0.543	0.588
หญิง	50	18.13	2.56		
อายุ					
น้อยกว่า 18 ปี	49	141.65	15.38	0.987	0.327
มากกว่า 19 ปี	34	137.88	19.35		
ภูมิลำเนา					
กรุงเทพ	50	138.36	17.97	-1.070	0.288
ต่างจังหวัด	37	142.29	15.48		
การศึกษาชั้นประถม					
กรุงเทพ	48	139.06	17.61	-0.590	0.557
ต่างจังหวัด	39	141.23	16.30		
การศึกษาชั้นม.ต้น					
กรุงเทพ	57	138.84	17.44	-0.902	0.370
ต่างจังหวัด	30	142.30	16.09		
การศึกษาชั้นม.ปลาย					
กรุงเทพ	66	139.59	16.39	-0.430	0.668
ต่างจังหวัด	21	141.42	19.07		
สถานภาพสมรส					
สมรส	78	139.60	17.35	-0.696	0.488
หย่าร้าง	9	143.77	13.45		
รายได้ของครอบครัว					
พอใช้จ่าย	82	139.75	17.37	-0.090	0.928
ไม่พอจ่าย	3	140.66	5.50		

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สภาวะสุขภาพจิต				
	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>t</i>	<i>p - value</i>
อาชีพแพทย์ใน					
ครอบครัว					
ไม่มี	67	141.82	17.33	1.777	0.079
มี	18	133.83	15.24		

จากตารางที่ 5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ภูมิลำเนา, การศึกษาชั้นประถม, การศึกษาชั้นม.ต้น, การศึกษาชั้นม.ปลาย, สถานภาพสมรส, รายได้ของครอบครัว และอาชีพแพทย์ในครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p - value</i>
รับจ้าง	6	143.83	17.55	0.786	0.537
ธุรกิจส่วนตัว	36	140.03	19.45		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	17	135.35	14.21		
พนักงานเอกชน	21	139.81	16.64		
อื่นๆ	6	148.83	6.82		

จากตารางที่ 21 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดาไม่มีงานทำ, บิดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิต ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
ไม่มีงานทำ	27	137.48	15.80	2.985	0.036
รับจ้าง	4	153.25	7.97		
ธุรกิจส่วนตัว	23	146.86	18.73		
พนักงานเอกชน	29	135.75	16.28		

จากตารางที่ 7 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มีงานทำ มารดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
น้อยกว่า 50,000	15	142.60	20.18	0.11	0.989
50,001 – 100,000	10	142.80	9.94		
สูงกว่า 100,000	11	141.72	20.57		

จากตารางที่ 8 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 50,000 บาท, 50,001 – 100,000 บาท และสูงกว่า 100,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิต ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
1	40	137.62	16.56	0.011	0.989
2	34	139.66	17.38		
>3	10	146.80	17.63		

จากตารางที่ 9 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำนวนบุตรในครอบครัวจำนวน 1 คน, 2 คน และ 3 คน มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับประเภทของโรงเรียนโดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
รัฐบาล	68	139.58	17.01	2.028	0.138
เอกชน	8	133.75	17.58		
สาธิต	10	149.60	14.82		

จากตารางที่ 10 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับประเภทของโรงเรียน โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประเภทของโรงเรียนรัฐบาล, เอกชน และสาธิต มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับเกรดเฉลี่ย ม.ปลายโดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
ต่ำกว่า 3.25	4	147.00	15.09	0.764	0.517
3.26-3.50	13	134.46	21.73		
3.51-3.75	16	139.62	17.26		
สูงกว่า 3.75	52	141.65	16.01		

จากตารางที่ 11 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับเกรดเฉลี่ยม.ปลาย โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยม.ปลายต่ำกว่า 3.25, 3.26-3.50, 3.51-3.75 และสูงกว่า 3.75 มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.2 อิทธิพลครอบครัว

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test

ปัจจัยส่วนบุคคล	อิทธิพลครอบครัว				
	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p – value</i>
เพศ					
ชาย	38	77.13	10.93	-0.162	0.872
หญิง	50	76.76	10.46		
อายุ					
น้อยกว่า 18 ปี	49	76.28	12.15	-0.558	0.579
มากกว่า 19 ปี	35	77.62	8.77		
ภูมิลำเนา					
กรุงเทพมหานคร	50	76.58	8.94	-0.344	0.732
ต่างจังหวัด	38	77.36	12.58		
การศึกษาชั้นประถม					
กรุงเทพ	48	76.70	9.15	-0.204	0.839
ต่างจังหวัด	40	77.17	12.25		
การศึกษาชั้นม.ต้น					
กรุงเทพ	57	76.22	8.99	-0.829	0.410
ต่างจังหวัด	31	78.19	13.14		
การศึกษาชั้นม.ปลาย					
กรุงเทพ	66	76.19	8.62	-1.109	0.270
ต่างจังหวัด	22	79.09	15.14		
สถานภาพสมรสของบิดามารดา					
สมรส	79	76.98	10.20	0.174	0.862
หย่าร้าง	9	76.33	14.46		
รายได้ของครอบครัว					
พอใช้จ่าย	83	76.02	8.51	-0.191	0.849
ไม่พอใช้จ่าย	3	77.00	13.74		

ตารางที่ 12 (ต่อ) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test

ปัจจัยส่วนบุคคล	อิทธิพลครอบครัว				
	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p – value</i>
อาชีพแพทย์ในครอบครัว					
ไม่มี	68	78.04	11.19	0.481	0.101
มี	18	73.38	7.64		

จากตารางที่ 12 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ภูมิลำเนา, การศึกษาชั้นประถม, การศึกษาชั้นม.ต้น, การศึกษาชั้นม.ปลาย, สถานภาพสมรส, รายได้ของครอบครัว และอาชีพแพทย์ในครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>	Significant Pairwise Comparison
รับจ้าง (1)	6	77.00	18.14	3.006	0.023	
ธุรกิจส่วนตัว (2)	36	75.00	8.51			(2) VS (5)**
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ (3)	18	75.61	6.13			(3) VS (5)*
พนักงานเอกชน (4)	21	78.00	7.43			
อื่นๆ (5)	6	90.16	22.47			

จากตารางที่ 13 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ บิดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ทันตแพทย์, ค้าขาย, ทนายความ, อาจารย์โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอิทธิพลอาชีพของบิดา “แตกต่างกัน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
ไม่มีงานทำ	28	76.07	12.37	0.341	0.887
รับจ้าง	4	72.75	9.32		
ธุรกิจส่วนตัว	23	78.52	11.28		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	17	77.11	8.36		
พนักงานเอกชน	12	75.91	7.98		
อื่นๆ	4	80.00	13.92		

จากตารางที่ 14 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสถานะความเครียดกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มีงานทำ มารดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยของอิทธิพลครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
น้อยกว่า 50,000	15	76.93	17.21	0.217	0.806
50,001 – 100,000	10	73.40	9.21		
สูงกว่า 100,000	11	75.27	9.01		

จากตารางที่ 15 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสถานะความเครียดกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 50,000 บาท, 50,001 – 100,000 บาท และสูงกว่า 100,000 บาท มีค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอติพลครอบครัวกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
1	40	77.12	9.36	0.007	0.993
2	35	76.82	12.07		
>3	10	77.00	10.03		

จากตารางที่ 16 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสถานะความเครียดกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำนวนบุตรในครอบครัวจำนวน 1 คน, 2 คน และ 3 คน มีค่าเฉลี่ยสถานะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอติพลครอบครัวกับประเภทของโรงเรียนโดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
รัฐบาล	69	76.47	11.10	0.386	0.681
เอกชน	8	77.62	7.81		
สาธิต	10	79.60	9.93		

จากตารางที่ 17 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสถานะความเครียดกับประเภทของโรงเรียน โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประเภทของโรงเรียนรัฐบาล, เอกชน และสาธิต มีค่าเฉลี่ยสถานะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอิทธิพลครอบครัวยุกับเกรดเฉลี่ย ม.ปลายโดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
ต่ำกว่า 3.25	4	77.00	8.75	0.885	0.452
3.26-3.50	13	76.15	7.45		
3.51-3.75	16	80.81	10.85		
สูงกว่า 3.75	53	75.88	11.42		

จากตารางที่ 18 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสถานะความเครียดกับเกรดเฉลี่ยม.ปลาย โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยม.ปลายต่ำกว่า 3.25, 3.26-3.50, 3.51-3.75 และสูงกว่า 3.75 มีค่าเฉลี่ยสถานะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3.3 สภาวะความเครียด

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test

ปัจจัยส่วนบุคคล	สภาวะความเครียด				
	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p – value</i>
เพศ					
ชาย	33	39.33	13.12	0.606	0.547
หญิง	25	41.48	13.65		
อายุ					
น้อยกว่า 18 ปี	33	39.51	13.60	-0.291	0.772
มากกว่า 19 ปี	23	40.56	12.82		
ภูมิลำเนา					
กรุงเทพมหานคร	30	41.03	14.84	0.457	0.650
ต่างจังหวัด	28	39.42	11.58		
การศึกษาชั้นประถม					
กรุงเทพ	29	39.68	14.51	-0.324	0.747
ต่างจังหวัด	29	40.82	12.14		
การศึกษาชั้นม.ต้น					
กรุงเทพ	36	39.13	13.86	-0.819	0.416
ต่างจังหวัด	22	42.09	12.34		
การศึกษาชั้นม.ปลาย					
กรุงเทพ	43	38.60	13.36	-1.629	0.109
ต่างจังหวัด	15	45.00	12.23		
สถานภาพสมรสของบิดามารดา					
สมรส	53	40.00	13.38	-0.482	0.633
หย่าร้าง	5	43.00	13.13		
รายได้ของครอบครัว					
พอใช้จ่าย	55	40.40	13.57	0.093	0.926
ไม่พอใช้จ่าย	2	39.52	7.77		

ตารางที่ 19 (ต่อ) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test

ปัจจัยส่วนบุคคล	สภาวะความเครียด				
	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>t</i>	<i>p – value</i>
อาชีพแพทย์ในครอบครัว					
ไม่มี	45	40.24	12.94	0.450	0.775
มี	12	39.00	14.82		

จากตารางที่ 19 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของสภาวะความเครียดกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ภูมิภาค, การศึกษาชั้นประถม, การศึกษาชั้นม.ต้น, การศึกษาชั้นม.ปลาย, สถานภาพสมรส, รายได้ของครอบครัว และอาชีพแพทย์ในครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
รับจ้าง	5	39.00	14.64	0.232	0.919
ธุรกิจส่วนตัว	26	39.61	13.83		
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	11	40.54	11.74		
พนักงานเอกชน	14	40.42	13.60		
อื่นๆ	2	49.00	21.21		

จากตารางที่ 20 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดาไม่มีงานทำ, บิดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ t - test

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
ไม่มีงานทำ	22	40.64	13.52	0.168	0.867
มีงานทำ	36	40.03	13.52		

จากตารางที่ 36 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ t-test

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มีงานทำ และมีงานทำ ค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
น้อยกว่า 50,000	11	43.09	12.95	0.205	0.816
50,001 – 100,000	6	43.50	16.37		
สูงกว่า 100,000	6	38.83	15.52		

จากตารางที่ 22 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับรายได้ของครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 50,000 บาท, 50,001 – 100,000 บาท และสูงกว่า 100,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
1	29	40.00	13.03	0.423	0.657
2	21	41.38	14.71		
>3	7	36.00	10.13		

จากตารางที่ 23 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับจำนวนบุตรในครอบครัว โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จำนวนบุตรในครอบครัวจำนวน 1 คน, 2 คน และ 3 คน มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับประเภทของโรงเรียนโดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>N</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
รัฐบาล	45	40.68	13.39	0.177	0.838
เอกชน	5	40.60	11.23		
สาธิต	8	37.62	15.06		

จากตารางที่ 24 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับประเภทของโรงเรียน โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประเภทของโรงเรียนรัฐบาล, เอกชน และสาธิต มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับเกรดเฉลี่ย.ปลายโดยใช้สถิติ One way ANOVA

	<i>n</i>	\bar{x}	<i>S. D.</i>	<i>F</i>	<i>p – value</i>
ต่ำกว่า 3.25	3	46.66	7.57	0.814	0.492
3.26-3.50	10	44.30	15.88		
3.51-3.75	10	37.10	4.92		
สูงกว่า 3.75	34	39.02	12.12		

จากตารางที่ 25 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับเกรดเฉลี่ย.ปลาย โดยใช้สถิติ One way ANOVA

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ย.ปลายต่ำกว่า 3.25, 3.26-3.50, 3.51-3.75 และสูงกว่า 3.75 มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรสภาวะสุขภาพจิต อิทธิพลของครอบครัว สภาวะความเครียด โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficiency)

ตัวแปรตาม (<i>n</i> = 88)	สภาวะสุขภาพจิต	
	<i>r</i>	<i>p-value</i>
อิทธิพลของครอบครัว	0.267	0.012*
สภาวะความเครียด	-0.382	0.003**

* Correlation is significant at the 0.05 (2-tailed)

** Correlation is significant at the 0.01 (2-tailed)

จากตารางที่ 26 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรสภาวะสุขภาพจิต อิทธิพลครอบครัว สภาวะความเครียด พบว่า สภาวะสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอิทธิพลของครอบครัวและมีความสัมพันธ์เชิงลบสภาวะความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Descriptive Study) โดยเก็บข้อมูลในนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 88 คนโดยเครื่องมือที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง โดยมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2559 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2559

โดยเครื่องมือที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเองทั้งหมดซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มี 26 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิต มี 66 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อ มี 22 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบประเมินระดับความเครียด มีทั้งหมด 20 ข้อ

โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายผลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างที่ทาการศึกษา โดยการใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ t-test ,One Way ANOVA ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิต และอิทธิพลของครอบครัวในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลต่างๆ ได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ จึงสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อยละ 56.8 มีอายุอยู่ระหว่าง 18 -19 ปี ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล โดยส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) อยู่ที่ส่วนใหญ่ 3.75 ขณะที่อาชีพของบิดาของนิสิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ ส่วนใหญ่อาชีพของมารดาไม่ได้ทำงาน รองลงมาคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านการประเมินดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของนิสิตที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลาง, ร้อยละ 44.8 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับสูง และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 9.2 มีระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาวะสุขภาพจิตกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ภูมิลำเนา, การศึกษาชั้นประถม, การศึกษาชั้นม.ต้น, การศึกษาชั้นม.ปลาย, สถานภาพสมรส, รายได้ของครอบครัว และอาชีพแพทย์ในครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัจจัยด้านอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อ

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.1 มีระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.9 จะมีระดับอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง ตามลำดับ

4. ปัจจัยด้านสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาต่อ

จากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.3 พบว่า มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.6 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.5 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 8.6 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับรุนแรง ตามลำดับ ส่วนเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มียานทำ มารดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยด้านอิทธิพลจากครอบครัวในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากครอบครัวในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.1 มีระดับอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง, ร้อยละ 23.9 มีระดับอิทธิพลอยู่ในระดับสูง และเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะความเครียดกับอาชีพของบิดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ทันตแพทย์, ค้าขาย, ทนายความ, อาจารย์โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอิทธิพลอาชีพของบิดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ ประเสริฐหล้า และอังคินันท์ อินทรกำแหง⁽⁵⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า กลุ่มที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองสูง จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองต่ำ โดยอาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านภาพรวม ด้านสภาพจิตใจ และด้านการเตรียมตัวสอบ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอัปสร บุบผา⁽¹⁸⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพนี้มีความสัมพันธ์กับรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยรายเดือน และยังพบว่า การเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครอง โดยอาจกล่าวในอีกนัยหนึ่งได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อบุตรในการเลือกศึกษา/เลือกประกอบอาชีพ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศวิตา ศรีชัยโรจน์⁽⁴⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ความมีชื่อเสียงและการเป็นที่ยอมรับของหลักสูตรและสถาบันการศึกษามีความสำคัญอย่างมากในการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รองลงมา คือ ความได้เปรียบในการสมัครงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ขณะที่ เมื่อพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายในหลักสูตรที่เลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากเรื่องค่าใช้จ่ายที่ถูกลงกว่าเมื่อทำการเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นที่มีการเปิดสอนในหลักสูตรเดียวกัน ซึ่งสะท้อนว่า ความสามารถในการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อของผู้ปกครองมีผลต่อบุตรในการเลือกศึกษาต่อ/เลือกประกอบอาชีพ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Whiston & Keller⁽¹¹⁾ ศึกษาเรื่องอิทธิพลของครอบครัวของที่มาในการพัฒนาเกี่ยวกับทางด้านอาชีพ พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางด้านการเลือกประกอบอาชีพของบุคคลในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร และการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ซึ่งการที่ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร ให้ความ

ช่วยเหลือบุตร คอยสนับสนุนทางด้านอารมณ์ส่งผลให้เด็กที่ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี จะมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพที่ดีด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Paa & McWhirter⁽¹⁶⁾ ศึกษาเรื่องอิทธิพลของนักเรียนมัธยมปลายในการพัฒนาในด้านการเลือกอาชีพ พบว่า สมาชิกในครอบครัวที่มีอิทธิพลหลายอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งการที่ผู้ปกครองมีอาชีพที่ดีส่งผลให้บุคคลมีการเลือกในการประกอบอาชีพที่ดีด้วย

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของพจน์ สะเพียรชัย⁽²⁰⁾ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษากับการพัฒนาเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกศึกษาต่อในการศึกษาระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเรื่องค่านิยมในปริญญาบัตรและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการมีหรือไม่มีงานทำหลังจากที่สำเร็จการศึกษา

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของรัชนิวรรณ สันะวัฒน์⁽²¹⁾ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในวิชาชีพเฉพาะด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เลือกศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ที่ปัจจุบันจำนวนบุคลากรด้านการแพทย์มีจำนวนไม่เพียงพอ รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยเรื่องด้านสถาบันการศึกษา ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และอิทธิพลที่เกิดจากการจูงใจจากบุคคลและสื่อประชาสัมพันธ์

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Gussman⁽¹³⁾ จากการศึกษาในโรงเรียนสอนวิชาชีพพยาบาล พบว่า การเลือกศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์ช่วยเพิ่มระดับความอดทน และการดูแลเอาใจใส่ ความรู้ทางการแพทย์ ความท้าทายส่วนบุคคล และการยกระดับสถานภาพทางสังคม

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ McManus et al.⁽¹⁴⁾ จากการศึกษาในเรื่องของแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อคณะแพทยศาสตร์มีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่สนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้เลือกที่จะประกอบอาชีพแพทย์ในสหราชอาณาจักร ได้แก่ การได้ช่วยเหลือผู้อื่น การได้รับความเคารพนับถือ การประกอบอาชีพที่มีความสำคัญในสังคม และความต้องการเป็นนักวิทยาศาสตร์

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Crossley & Mubarik⁽¹⁵⁾ จากการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ในเรื่องของแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์มีความแตกต่างกันใน 6 มุมมอง ได้แก่ สถานภาพทางสังคมและความมั่นคงด้านรายได้ ความสำคัญของอาชีพ โอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้ช่วยเหลือและทำงานกับผู้คน การได้ฝึกทักษะการปฏิสัมพันธ์ และความสนใจในเรื่องวิทยาศาสตร์

2. ปัจจัยด้านสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 9.2 มีสภาวะความสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.0 มีสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44.8 มีสภาวะสุขภาพจิตของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิตกับอาชีพของมารดา โดยใช้สถิติ One way ANOVA พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มีงานทำ มารดามีอาชีพรับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว, พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสภาวะสุขภาพจิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Blalock JA.⁽¹⁷⁾ จากการศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ของความคิดในเรื่องของการหลีกเลี่ยงปัญหา การจัดการความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้าในนักศึกษาแพทย์ พบว่า บุคคลต้องเผชิญกับภาวะความเครียด และใช้กลวิธีในการจัดการปัญหาไม่เหมาะสม เช่น แบบหลีกเลี่ยงปัญหาอันประกอบด้วยการใช้วิธีปฏิเสธปัญหา การไม่แสดงพฤติกรรม การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว หรือการตำหนิตนเองเป็นประจำจะนำไปสู่การภาวะซึมเศร้า

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Loucks et al.⁽¹²⁾ จากการศึกษาครั้งนี้เพศของนักศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องสุขภาพจิต และบุคลิกภาพของนักเรียนแพทย์ พบว่า นิสิตแพทย์ที่เป็นผู้หญิงจะมีความต้องการประสบความสำเร็จมากกว่านิสิตแพทย์ที่เป็นผู้ชาย

ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของวรรษมา คุณาติศร และจารุรินทร์ ปิตานพวงศ์.⁽²²⁾ ศึกษาเกี่ยวกับสภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการศึกษา พบว่า เพศชั้นปี และภูมิลำเนาของนักศึกษาแพทย์เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสของการมีปัญหาสุขภาพจิต โดยนักศึกษาแพทย์เพศหญิงมีโอกาสมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักศึกษาแพทย์เพศชายที่ระดับ 1.73 เท่า ส่วนนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 มีโอกาสมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 ที่ระดับ 3.56 เท่า และนักศึกษาแพทย์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมีโอกาสมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักศึกษาแพทย์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองที่ระดับ 2.01 เท่า

3. ปัจจัยด้านสภาวะความเครียดในการเลือกศึกษาต่อคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาวะความเครียดในการเลือกศึกษาต่อคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบประเมินสภาวะความเครียด ที่สร้างและพัฒนาโดยกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.3 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.6 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.5 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 8.6 มีสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับรุนแรง ตามลำดับ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไพรัช วงศ์ศรีตระกูล⁽¹⁹⁾ เกี่ยวกับปัจจัยทางการศึกษาที่มีผลต่อความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดความเครียด คือ เกรดเฉลี่ยสะสม สภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านการเรียน การสอน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Blalock JA.⁽¹⁷⁾ ศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ของความคิดในเรื่องของการหลีกเลี่ยงปัญหา การจัดการความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้าในนักศึกษาแพทย์ พบว่า บุคคลต้องเผชิญกับภาวะความเครียด ความวิตกกังวล หรือปัญหาต่างๆ และใช้กลวิธีในการจัดการปัญหาไม่เหมาะสม เช่น แบบหลีกเลี่ยงปัญหาอันประกอบด้วยการใช้วิธีปฏิเสธปัญหา การไม่แสดงพฤติกรรม การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว หรือการตำหนิตนเองเป็นประจำจะนำไปสู่การภาวะซึมเศร้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสภาวะสุขภาพจิต อิทธิพลของครอบครัว สภาวะความเครียด

จากการศึกษา พบว่า เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรสภาวะสุขภาพจิต อิทธิพลครอบครัว สภาวะความเครียด พบว่า สภาวะสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอิทธิพลของครอบครัวและมีความสัมพันธ์เชิงลบสภาวะความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Whiston & Keller.⁽¹¹⁾ จากการศึกษาอิทธิพลของครอบครัวของที่มาในการพัฒนาเกี่ยวกับทางด้านอาชีพ พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางด้านการเลือกประกอบอาชีพของบุคคลในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร และการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านอารมณ์

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Paa & McWhirter⁽¹⁶⁾ จากการศึกษาอิทธิพลของนักเรียนมัธยมปลายในการพัฒนาในด้านการเลือกอาชีพในนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า สมาชิกในครอบครัวมีอิทธิพลหลายอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริลักษณ์ ศุภปิติพร ชลาสัย แต่ศิลปสาธิต และณภัทรวรรต บัวทอง⁽²³⁾ จากการศึกษาภาวะซึมเศร้าและอิทธิพลของครอบครัวต่อการเลือกอาชีพของบุคคลที่สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พบว่า พบว่าภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับรูปแบบการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา และอิทธิพลของครอบครัวต่อการเลือกอาชีพ

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีปัญหาและอุปสรรค คือ เนื่องจากในช่วงเก็บข้อมูล นิสิตบางส่วนมีการไปเข้าร่วมกิจกรรม และมีนิสิตบางส่วนติดภารกิจส่วนตัว จึงทำให้ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ครบทั้งหมดตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้ จึงทำให้ใช้เวลาสำหรับการเก็บข้อมูลนานกว่าที่ประเมินไว้ก่อนหน้า และได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างไม่ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาในด้านอิทธิพลของครอบครัวและสภาวะสุขภาพจิตในการเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ของนิสิตทันตแพทย์ ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นด้วย เพื่อให้เห็นความชัดเจนของด้านอิทธิพลของครอบครัวมากยิ่งขึ้น และในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการติดตามในระยะยาว จะช่วยให้เข้าใจรูปแบบการดูแลด้านสุขภาพจิตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุป

ภาวะปัญหาทางสุขภาพจิต ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่พบได้บ่อยในประชากรทั่วไป รวมถึงผู้ที่สอบเข้าเรียนคณะทันตแพทยศาสตร์ด้วย ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับของอิทธิพลของครอบครัวต่อการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินและให้การดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมเพื่อนิสิตทันตแพทย์จะได้มีภาวะสุขภาพจิตที่ดีต่อไป

รายการอ้างอิง

1. ทักษิณีชาติไทย. แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต; 2555.
2. สมชาย รัตนทองคำ. เอกสารประกอบการสอน ภายภาพบำบัด ภาคต้นปีการศึกษา 2556. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2556.
3. วิชญ์ธัญญ์ อุ่นกาศ. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของชนชาวเขา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2556.
4. ศวิตา ศรีชัยโรจน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2556.
5. จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า, อังศิรินทร์ อินทรกำแหง. ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 2557;11(2):11-6.
6. Todisco J, Hayes S, Farnill D. Career Motivations of Male and Female Medical Students. Psychol Rep. 1995 Dec;77(3 Pt 2):1199-202.
7. สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557:1-15.
8. ศิราญา มหาวัน. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาโครงการกีฬาในการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2556.
9. ศิริลักษณ์ ศุภปิติพร, ชลาลัย แต่ศิลป์สาธิต, ณภัทรวรรต บัวทอง. Psychometric Properties of the Thai Version of the Family Influence Scale. 14th Annual International Mental Health Conference and 12th Annual Child Mental Health and Psychiatry Conference; โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร2015.
10. มัทนา วังถนอมศักดิ์. รูปแบบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2543.
11. Susan C. Whiston, Briana K. Keller. The Influences of the Family of Origin on Career Development: A Review and Analysis. The Counseling Psychologist. 2004;32(4):493-568.

12. Loucks S, Kobos JC, Stanton B, Burstein AG, Lawlis GF. Sex-Related Psychological Characteristics of Medical Students. *The Journal of Psychology*. 1979;102(1):119-23.
13. Gussman D. Nurses in Medical School. *Academic Medicine*. 1982;57(3).
14. McManus IC, Livingston G, Katona C. The attractions of medicine: the generic motivations of medical school applicants in relation to demography, personality and achievement. *BMC Medical Education*. 2006;6(1):11.
15. Crossley ML, Mubarik A. A comparative investigation of dental and medical student's motivation towards career choice. *Br Dent J*. 2002;193(8):471-3.
16. Paa HK, McWhirter EH. Perceived Influences on High School Students' Current Career Expectations. *The Career development quarterly*. 2000;49(1):29-44.
17. Blalock JA, Joiner TE. Interaction of Cognitive Avoidance Coping and Stress in Predicting Depression/Anxiety. *Cognitive Therapy and Research*. 2000;24(1):47-65.
18. อัสพร บุษผา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2555.
19. ไพรัช วงศ์ศรีตระกูล. ปัจจัยทางการศึกษาที่มีผลต่อความเครียดและความวิตกกังวลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี. การประชุมทางวิชาการ และนำเสนอผลงานวิจัย มศววิจัย ประจำปี 2554; นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2554. p. 124-35.
20. พจน์ สะเพียรชัย. การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 2526;17(2):7-16.
21. รัชนิวรรณ สีนะวัฒน์. การศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของผู้ช่วยทันตแพทย์ในการเลือกเข้า ศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) วิทยาลัยการสาธารณสุข สิรินคร จังหวัดขอนแก่น ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.
22. วรัชมา คุณาติศร, จารุรินทร์ ปิตานพวงศ์. ภาวะสุขภาพจิตและปัจจัยที่สัมพันธ์ในนักศึกษา แพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *สงขลานครินทร์เวชสาร*. 2553;28(3):139-44.
23. ศิริลักษณ์ ศุภปิติพร, ชลาลัย แต่ศิลป์สาธิต, ฌภัทรวรรต บัวทอง. ภาวะซึมเศร้าและอิทธิพล ของครอบครัวต่อการเลือกอาชีพของบุคคลที่สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในหลักสูตรแพทยศาสตร บัณฑิต. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 2560;62(1):35-46.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ
 - หญิง (1)
 - ชาย (2)
2. อายุ.....ปี
3. ท่านมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ใด
 - กรุงเทพฯ (1)
 - ต่างจังหวัด (2)
 - โปรดระบุชื่อจังหวัด
4. ท่านจบชั้นประถมศึกษาในพื้นที่ใด
 - กรุงเทพฯ (1)
 - ต่างจังหวัด (2)
 - โปรดระบุชื่อจังหวัดชื่อโรงเรียน.....
5. ท่านจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่ใด
 - กรุงเทพฯ (1)
 - ต่างจังหวัด (2)
 - โปรดระบุชื่อจังหวัดชื่อโรงเรียน.....
6. ท่านจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ใด
 - กรุงเทพฯ (1)
 - ต่างจังหวัด (2)
 - โปรดระบุชื่อจังหวัดชื่อโรงเรียน.....
7. ในยามว่าง ท่านชื่นชอบทำกิจกรรมอะไร
 - อ่านหนังสือ (1)
 - เล่นกีฬา (2)
 - ทำงานศิลปะ (3)
 - เลี้ยงสัตว์ (4)
 - ดูหนัง ฟังเพลง (5)
 - ทำอาหาร (6)
 - ปลูกต้นไม้ (7)
 - เล่นอินเทอร์เน็ต (8)
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- อยู่ด้วยกัน (1)
- แยกกันอยู่ (2)
- หย่าร้าง (3)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. อาชีพของบิดา
- ไม่มีงานทำ (1)
- รับจ้าง (2)
- ธุรกิจส่วนตัว (3)
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (4)
- พนักงานบริษัทเอกชน (5)
- เกษตรกร/ ปศุสัตว์/ ประมง (6)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. อาชีพของมารดา
- แม่บ้าน (1)
- รับจ้าง (2)
- ธุรกิจส่วนตัว (3)
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (4)
- พนักงานบริษัทเอกชน (5)
- เกษตรกร/ ปศุสัตว์/ ประมง (6)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
11. ผู้ดูแลท่านในปัจจุบัน
- บิดามารดา (1)
- ญาติ (โปรดระบุความสัมพันธ์กับท่าน)..... (2)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- รายได้หลักของครอบครัว (จากทุกแหล่งรวมกันที่เป็นตัวเงิน) โดยประมาณบาทต่อเดือน
12. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (จากทุกแหล่งรวมกันที่เป็นตัวเงิน) มีสถานะเป็นอย่างไร
- รายได้เพียงพอและมีเหลือเก็บ (1)
- รายได้เพียงพอและไม่มีเหลือ (2)
- รายได้ไม่เพียงพอแต่ไม่มีหนี้สิน (3)
- รายได้ไม่เพียงพอและมีหนี้สิน (4)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ในครอบครัวของท่าน มีผู้ประกอบอาชีพแพทย์ หรือไม่
 ไม่มี (1)
 มี โปรดระบุ..... (2)
14. ท่านเป็นบุตรคนที่.....ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด..... คน
15. ในระดับมัธยมศึกษา ท่านสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประเภทใด
 โรงเรียนรัฐบาล (1)
 โรงเรียนเอกชน (2)
 โรงเรียนสาธิต (3)
 โรงเรียนนานาชาติ (4)
 โรงเรียนการศึกษาทางเลือกหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ (กศน.) (5)
16. เกรดเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินดัชนีวัดสุขภาพจิตของคนไทย

คำชี้แจง กรุณาภาาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่มีข้อความตรงกับตัวคุณมากที่สุด คำถามต่อไปนี้จะถามอาการความคิดเห็น และความรู้สึกของท่านว่าอยู่ในระดับใด แล้วตอบลงในช่องคำตอบที่เป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด โดยคำตอบจะมี 4 ตัวเลือก คือ

ไม่เลย หมายถึง ไม่เคยมีเหตุการณ์ อาการ ความรู้สึก หรือไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ

เล็กน้อย หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อาการ ความรู้สึก ในเรื่องนั้นๆ เพียงเล็กน้อย หรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ เพียงเล็กน้อย

มาก หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อาการ ความรู้สึก ในเรื่องนั้นๆ มาก หรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ มาก

มากที่สุด หมายถึง เคยมีเหตุการณ์ อาการ ความรู้สึก ในเรื่องนั้นๆ มากที่สุด หรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ มากที่สุด

ข้อ	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
1.	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต				
2.	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีความสุข				
3.	ถ้าให้เปรียบเทียบกับในอดีตท่านรู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันของท่านมีความสุข				
4.	ท่านมีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง				
5.	ท่านต้องไปรับการรักษายาบาลเสมอๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้				
6.	ท่านต้องใช้เวลา (กิน ฉีด พ่น ทา) อยู่เสมอ จึงจะสามารถทำงานได้				
7.	ท่านเป็นโรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดันโลหิต หัวใจ อัมพาต ลมชัก ฯลฯ) ในกรณีถ้ามีให้ใส่เล็กน้อยหรือมากตามอาการที่มี				
8.	ท่านรู้สึกกังวลและทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของท่าน				
9.	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านไร้ค่า ไม่มีประโยชน์				
10.	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์				
11.	ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองได้				
12.	ท่านพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของท่าน				
13.	ท่านรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน				
14.	ท่านสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ด้วยตัวท่านเอง				
15.	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับบุคคลอื่น				
16.	ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน				

ข้อ	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
17.	ท่านคิดว่าท่านมีความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมตามที่ท่านได้คาดหวังไว้				
18.	ท่านรู้สึกประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในชีวิต				
19.	ท่านประสบความสำเร็จอย่างที่ท่านต้องการเสมอ				
20.	ท่านรู้สึกพึงพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ของท่าน				
21.	ท่านมองปัญหาเป็นสิ่งที่แก้ไขได้				
22.	ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น				
23.	ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต				
24.	ท่านพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและไม่กลัวปัญหาที่เกิดขึ้น				
25.	ท่านแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้ดีเสมอ				
26.	บางครั้งท่านรู้สึกเศร้าโดยไม่ทราบสาเหตุ				
27.	ท่านรู้สึกซีโมโท ฉุนเฉียวหรือหัวนโหว่งอย่างไม่มีเหตุผล				
28.	ท่านหงุดหงิดโมโหง่ายถ้าท่านถูกวิพากษ์วิจารณ์				
29.	ท่านรู้สึกกังวลใจกับเรื่องทุกอย่างที่มากกระทบตัวท่าน				
30.	ถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังท่านจะรู้สึกหงุดหงิด				
31.	ท่านรู้สึกหงุดหงิดกังวลใจกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ				
32.	ท่านให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามโอกาสอันควร				
33.	ท่านเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนรวม				
34.	หากมีสถานการณ์ที่คับขันเสี่ยงภัยท่านพร้อมจะให้ความช่วยเหลือร่วมกับผู้อื่น				
35.	ท่านต้องการที่จะทำบางสิ่งแปลกใหม่และแตกต่างกว่าที่เป็นอยู่				
36.	ท่านมีความสุขกับการริเริ่มงานใหม่ๆ และมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ				
37.	ท่านรู้สึกผิดหวังในตัวเอง				
38.	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านน่าเบื่อ				

ข้อ	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
39.	ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อทั้งกับการดำเนินชีวิตประจำวัน				
40.	ท่านรู้สึกคล้ายคนล้มเหลวหรือประสบกับความผิดหวัง				
41.	เมื่อท่านจะเริ่มทำงานที่มีความยุ่งยาก ท่านจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยอยู่เสมอ				
42.	ความเชื่อหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านยึดถือ ทำให้ท่านมีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความยุ่งยากได้				
43.	เมื่อท่านพบกับความผิดหวังหรือทุกข์ใจ ท่านจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย				
44.	ท่านพึงพอใจกับความสามารถของตนเอง				
45.	ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง				
46.	ท่านรู้สึกยินดีกับความสำเร็จของคนอื่น				
47.	ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์				
48.	ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา				
49.	ท่านมีความมั่นใจว่าญาติหรือเพื่อนจะช่วยเหลือท่านถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือฉุกเฉินเกิดขึ้นกับท่าน				
50.	ท่านมีเพื่อนหรือญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือท่านในยามที่ท่านต้องการ				
51.	ท่านได้รับความช่วยเหลือตามที่ท่านต้องการจากคนอื่น				
52.	ท่านเห็นด้วยว่าครอบครัวของท่านเป็นแหล่งที่จะช่วยหาทางออกให้กับปัญหาส่วนใหญ่ที่ท่านมี				
53.	ท่านเห็นด้วยว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีความรู้สึกผูกพันอย่างใกล้ชิด				
54.	ท่านเห็นด้วยว่าครอบครัวของท่านสามารถแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง				
55.	ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว				
56.	เมื่อท่านป่วยหนักท่านเห็นด้วยว่าครอบครัว และญาติจะดูแลท่านเป็นอย่างดี				
57.	ท่านปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากครอบครัวเสมอเมื่อท่านมีปัญหา				
58.	สมาชิกในครอบครัวมีความรักและความผูกพันต่อกัน				
59.	ท่านมั่นใจว่าชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยต่อท่าน				

ข้อ	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
60.	ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สินเมื่ออาศัยอยู่ในชุมชนนี้				
61.	เมื่อท่านเจ็บป่วยท่านไปใช้บริการจากหน่วยงานสาธารณสุขใกล้บ้าน				
62.	เมื่อญาติของท่านเจ็บป่วยก็นำไปรับบริการจากบริการสาธารณสุขใกล้บ้านเช่นกัน				
63.	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด				
64.	ท่านมีความสุขทุกครั้งที่มีเวลาว่างเพื่อผ่อนคลาย				
65.	ในชุมชนมีเสียงดังรบกวนการดำเนินชีวิตของท่าน				
66.	ในชุมชนมีกลิ่นเหม็นรบกวนการดำเนินชีวิตของท่าน				

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเรื่องอิทธิพลของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในคณะ
ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่แสดงระดับความสำคัญเพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น โดย
ที่ 5 หมายถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	รู้สึก เฉยๆ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
1	ครอบครัวของฉันแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ					
2	ครอบครัวของฉันแสดงให้เห็นว่า อะไรคือสิ่งสำคัญในการเลือกอาชีพ					
3	ในการเลือกอาชีพ ครอบครัวของฉันแสดงให้เห็นว่า ทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ					
4	ครอบครัวของฉันพูดคุยกับฉันเรื่องการประกอบอาชีพตั้งแต่ฉันยังเป็นเด็ก					
5	ครอบครัวของฉันให้คำแนะนำแก่ฉันเกี่ยวกับอาชีพที่น่าจะดีที่สุดสำหรับฉัน					
6	ครอบครัวของฉันให้ข้อมูลแก่ฉันเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาหรือการฝึกฝนเฉพาะทาง					
7	การได้เห็นครอบครัวของฉันทำงานช่วยให้ฉันมีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของฉัน					
8	ครอบครัวของฉันคอยสนับสนุนให้ฉันถามคำถามที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ					
9	เนื่องจากครอบครัวของฉันเป็นสนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่าย ฉันจึงสามารถพัฒนาอาชีพของฉันได้อย่างเต็มที่					
10	ครอบครัวของฉันไม่สามารถให้ความสนับสนุนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของฉันได้เลย					
11	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าฉันจะสามารถสร้างรายได้จากสิ่งที่ฉันศึกษาและฝึกฝนมา					
12	ถ้าฉันต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครอบครัวของฉันจะสนับสนุนฉันในเรื่องค่าใช้จ่าย					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	รู้สึก เฉยๆ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)
13	ถ้าฉันประสบปัญหาทางด้านอาชีพการงาน ครอบครัวของฉันจะสนับสนุนเรื่องการเงิน ให้แก่ฉันได้					
14	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือก จะตรงกับความต้องการของครอบครัว					
15	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าฉันจะตัดสินใจ เลือกอาชีพที่ไม่ทำให้ครอบครัวต้องอับอาย					
16	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าคนในวัฒนธรรม เดียวกับเราจะเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคง และแน่นอน					
17	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าฉันจะเลือก อาชีพที่มีสถานะมั่นคง					
18	ครอบครัวของฉันจะให้ความช่วยเหลือทาง การเงินก็ต่อเมื่อฉันเลือกประกอบอาชีพที่ ครอบครัวยอมรับ					
19	ความคาดหวังของครอบครัวที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพของฉันขึ้นอยู่กับเพศของฉัน เป็นสำคัญ					
20	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าฉันจะคำนึงถึง เรื่องศาสนา/ ความเชื่อต่างๆ เมื่อต้อง ตัดสินใจเลือกอาชีพ					
21	ครอบครัวของฉันคาดหวังว่าอาชีพของฉันจะ สอดคล้องกับค่านิยม/ ความเชื่อของ ครอบครัว					
22	ครอบครัวของฉันอธิบายให้ฉันเข้าใจว่า ค่านิยมและความเชื่อของครอบครัวมีความ เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของฉันอย่างไร					

ส่วนที่ 4 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาวะความเครียดของผู้ที่เลือกศึกษาต่อในคณะ
ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง ให้คุณอ่านหัวข้อความข้างล่าง แล้วสำรวจดูว่าในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ในข้อใด
เกิดขึ้นกับคุณบ้าง ถ้าข้อไหนไม่ได้เกิดขึ้นให้ข้ามไปไม่ต้องตอบ แต่ถ้ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับคุณ ให้
ประเมินสถานการณ์นั้น แล้วทำเครื่องหมายให้ตรงช่องตามที่คุณประเมิน โดย

คะแนนความเครียด 1 คะแนน หมายถึง ไม่รู้สึกเครียด

คะแนนความเครียด 2 คะแนน หมายถึง รู้สึกเครียดเล็กน้อย

คะแนนความเครียด 3 คะแนน หมายถึง รู้สึกเครียดปานกลาง

คะแนนความเครียด 4 คะแนน หมายถึง รู้สึกเครียดมาก

คะแนนความเครียด 5 คะแนน หมายถึง รู้สึกเครียดมากที่สุด

ข้อ	ในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา	คะแนนความเครียด				
		1	2	3	4	5
1	กลัวทำงานผิดพลาด					
2	ไปไม่ถึงเป้าหมายที่วางไว้					
3	ครอบครัวมีความขัดแย้งกันในเรื่องเงินหรือเรื่องงานในบ้าน					
4	เป็นกังวลกับเรื่องสารพิษ หรือมลภาวะในอากาศ น้ำ เสียง และดิน					
5	รู้สึกว่าต้องแข่งขันหรือเปรียบเทียบ					
6	เงินไม่พอใช้จ่าย					
7	กล้ามเนื้อตึงหรือปวด					
8	ปวดหัวจากความตึงเครียด					
9	ปวดหลัง					
10	ความอยากอาหารเปลี่ยนแปลง					
11	ปวดศีรษะข้างเดียว					
12	รู้สึกวิตกกังวล					
13	รู้สึกคับข้องใจ					
14	รู้สึกโกรธ หรือหงุดหงิด					
15	รู้สึกเศร้า					
16	ความจำไม่ดี					
17	รู้สึกสับสน					
18	ตั้งสมาธิลำบาก					
19	รู้สึกเหนื่อยง่าย					
20	เป็นหวัดบ่อยๆ					

17. ท่านคิดว่า การเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งผลดีต่อครอบครัวของท่านอย่างไร
- ช่วยสร้างรายได้และยกระดับฐานะของครอบครัวให้ดีขึ้น (1)
- ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีหรือชื่อเสียงให้กับครอบครัว (2)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
18. การศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากแหล่งใด
- บิดามารดา (1)
- ทุนการศึกษา (2)
- ทุนการศึกษาและทำงานหารายได้เสริมระหว่างเรียน (3)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
19. แรงจูงใจอื่นๆ ที่ทำให้ท่านเลือกศึกษาต่อในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โปรดระบุความคิดเห็น)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาว พลอยปภัส วัชรกรพิศุทธิ์

วัน เดือน ปีเกิด 15 สิงหาคม 2520 ปัจจุบันอายุ 39 ปี

ภูมิลำเนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2548 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเกริก

ปัจจุบัน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2558

